

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 50 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

P. t. gg. naročnikom.

Upravni odbor „narodne tiskarne“, kot lastnice našega lista, je sklenil v zadnji seji v nedeljo, da sme administracija „Slovenskega Naroda“ ta list samo onim naročnikom pošiljati, ki se z naročnino naroče, t. j. denar pošljejo. To se je zgodilo zaradi tega, ker je le tako mogoče red vzdrževati. Tako ravnajo tudi časopisi drugih narodov. Prosimo torej nujno one gg. naročnike, ki so nam naročnino še na dolgu, da jo nam nemudoma pošljejo, ker v osmih dneh imamo ukaz vsacemu pošiljanje našega lista ustaviti, ki nij naročnine plačal.

Administracija „Slov. Naroda“.

Išče se nov program.

Kdor čita uvodni članek, kakor ga je pri- nesla „Deutsche Zeitung“ v torek 28. t. m. in ga primerja drugim prejšnjim števil- kam, bode takoj zapazil, da se čuti ustavoverna stranka, katere glasilo je „D. Z.“ po zadnjem glasovanju v državnem zboru popolnoma pobito. In kako tudi ne bi? Berlinska pogodba, proti kateri je ta časnik dan za dnevom pisal, katero so z najostrejšimi besedami najboljši moči njegove stranke napadale in izpodkapavale, sprejeto je vendar od večine zastopnikov narodov avstrijskih! Prizadevanje tega časnika in njegove stranke bilo je brez uspeha, stranka je razpala ter se je razdrobila, vodja stoji spet brez vojakov pred nami. Ponos in pogum sta se skadila, malik telebil je na tla, umetna stavba se je porušila in bi kmalu tudi stavitelje pokopala.

To da, v svojo srečo se jih je nekoliko rešilo, in ti hočejo skrbeti za bodočnost. Ker pa tem ljudem mora vsakdo sposobnost za tako početje odrekati, kdor je dozdaj sledil njih delovanje ter vidi tega nasledek, tako se bode gotovo tudi čudil nad predrznostjo ljudi te vrste, ako jih sliši z vso resnobo o tej skrbi za bodočnost Avstrije govoriti, prispodablja se možu, stoječemu na razpotji.

Jeza popade človeka, ko vidi te nasramne hinavce pred soboj, kako se pogovarjajo o sredstvih v dosego svojega namena. Tako prinaša „D. Z.“ u navedenem članku, govoreča o bodočih volitvah in o volitvenih borbah, tudi sledeči stavek. „Die — fortschrittspartei — muss sich heute schon darüber entscheiden, welche losung sie ausgeben, welche parole sie in die masse der wähler werfen, welche fragen sie für brennend erklären will, auf welche zielpunkte es die aufmerksamkeit der bevölkerung zu concetririren, die politischen Strömungen hinzuleiten gilt“.

Da misli „D. Z.“ uže denes na bodoče volitve, to je celo naravno; kajti od izpada teh volitev odvisno je življenje in smrt te stranke. In akoravno živi ta stranka v Avstriji umetno

življenje, akoravno si je stranka sama to svoje nenaravno življenje zadnji čas jako ogrenila, tako se njej vendar mili tudi to slabo in malo častno življenje zapustiti in nečastno izginiti. Iz pisave vidi in čuti se tudi nedvomljivo, da ima stranka močno upanje, da jej bodo volilci še nekoliko časa za življenje odmerili. Edino dvomljivo je to, ali bodo volilni močje res volje, dati stranki tako brevi manu zahtevan moratorij, ali bodo terjali od stranke, da vsaj enkrat položi račun. Vsakako bilo bi za nje potrebno in koristno, ker bi se tako pokazalo, koliko obljub so močje te stranke svojim volilcem držali in izpeljali, na koliko izmej njih so v teku časa celo pozabili. Na tak način prišli bi ti močje volilci tudi do spoznanja, da so doslej preslepo verovali lepim besedam teh svojih izvoljencev. Protestirati bi tedaj začeli takoj proti postopanju teh moč, katero spet le na prevaro meri. Kako bi sicer mogli govoriti o „paroli“, o „masi“ volilcev, o vprašanjih, katera hočejo kot nujna proglasiti itd.

Kdor živi v Avstriji za Avstrijo in nje narode, ter ima ušesa, da sliši, in oči, da vidi, temu ne more biti več neznan, katera vprašanja so pri nas nujne rešitve potrebna, vedel bode tudi, da nam nij potrebno iskati novih, nego treba je ukvarjati se le s starimi. Tudi nij največja in najprva naloga vsakega Avstrijca, baviti se le z berlinskim dogovorom, okupacijo in aneksijo. Največja in najprva naloga pravega Avstrijca mora odslej biti odstranitev homatij v državi. Treba je misliti pred vsem, da bodo narodi, po osodi mnogobrojno združeni pod habsburškim žezlom, postali zadovoljni s to svojo osodo, da bode Avstrija postala v istini taka domovina in majka, da jo morejo ljubiti tudi v revah in bedah, v tugah in stiskah.

K temu je pred vsem potrebno, da se jim dajo one pravice, katere jim pristujejo kot udom ustavne države, da se jim podeli toliko svobode, kolikor je potrebujejo za duševno in gmotno razvijanje.

Nehati mora tedaj pred vsem vladanje enega ali dveh narodov nad vsemi drugimi. Ali se morebiti besede angleškega liberalca Gladstonea — na katerega se nemški liberalci sicer vedno sklicujejo in opirajo — katere je pred kratkim izustil, govoreč o krivičnej afganskej vojski, reši: „krivica, katero se stori narodu, je prvi vzrok narodnega propadanja“, ne dotikajo tudi njih?

Ako „D. Z.“ v istem članku naglašajo reč, katere istine nihče ne taji, a vsakdo živo obžaluje, namreč, da je „liberalna“ nemška stranka dozdaj vladala in da je imela moči za vladanje, tako bi bilo desti pametneje, popolnoma molčati o vladanji, in sicer z ozirom na navedene nasledke.

Po tem takem je hodila stranka, koja zastopa „D. Z.“ kriva pota. Če se misli tudi v bodoče proti svojim pristašem posluževati le besedij in obljub, tedaj ostane na svojem prejšnjem stališču, akoravno išče nov program.

Dalje naglašajo „D. Z.“ v istem članku potrebo značajnega zastopništva, katero se more na zaupanje ljudstva opirati. Tudi to so zlate besede, ako se smejo tako tolmačiti in razumeti, kakor so pisane. Izkušnja kaže, da noben narod v Avstriji — tudi mi Slovenci ne — nikdar nij hotel biti zastopan po breznačajnih, omahljivih in strahopetnih močeh, pač pa so se nam taki sami ponujali ali vsiljevali iz onega tabora, iz katerega slišimo denes tako imenitne besede. Noben narod — tudi Slovenci ne — nij našemu parlamentu zadače nakladal, kakor njo je opravljal kot „mehrbelastungsmaschine“. Delali so to oni močje, kateri so bili do glasovanja o berlinskem dogovoru v večini, močje mej narodom, kakor je baš ono glasovanje pokazovalo, brez zaupanja, a tudi nas Slovencev nij bilo nikdar na njih strani. H čemu tedaj vpitje in klicanje? Še nekaj.

Odkar imamo v Avstriji ustavo in razne volitve, branili smo se Slovenci vedno in vselej voliti odvisne močje, zlasti uradnike. In koga so nam priporočali oni gospodje, kateri denes zahtevajo „ein starkes, vom vertrauen des volkes getragenes, dieses vertrauens würdiges parlament?“ Naj se blagovolijo samo spomniti na volitve za okolico ptujsko, mariborsko, kočevsko, itd. Kdo je dosleden in kdo ne? Tudi škrbastej graškej „Tagesposti“, katera prinese sem ter tja kak „brandartikel“ kakor: „Jasager werden gesucht“, ali kadar piše o francoskih volitvah: „gibt es ja doch kein aergeres attentat auf die seele eines volkes, als die verwandlung eines seiner obersten rechte, welches geradezu das attribut seiner souveränitet ist, in ein mittel der parteiherrschaft, ja der oligarchie und des despotismus,“ bi svetovali, misliti nazaj in čitati one svoje članke, katere je pisala, ko se je potegovala za kandidaturo barona Kübecka za okolico graško, ko se je nek pošten okrajni glavar na zgorenjem Štajerskem protivil prevzeti posel narodnega poslance, ako uže nema spomina za vse one ljubeznjivosti, katero Slovincem v obče izkazuje ob priliki vsake volitve. Stranka pa, ki stoji za tema časnikoma, lahko izprevidi, da niti za „liberalca“ nemške narodnosti, niti za državnika nij dovolj, ako zavrže svoj stari program in si poišče novega, nego da je treba delovanje povsem izpremeniti.

In ako se to enkrat v resnici tudi zgodi, tedaj imamo boljšega pričakovati od bodočnosti, tedaj bode pokazalo, da v Avstriji napredek zaradi mnogih narodnostij nij nemogoč,

a da ga mora dejanje — ne besedovanje — dovesti na dan.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. februarja.

O *ministerske krizi* poroča „N. fr. Pr.“ od nedelje: Grof Taaffe je prišel 1. februarja na Dunaj. Ker bode gospodska zbornica v torek ali sredo berlinski dogovor potrdila, mora rešenje ministerske krize skoro priti, ker s tem bo nálog dozdanega ministerstva izvršen. Mi imamo uzrok misliti, da grof Taaffe nij prišel brez cesarskega klica na Dunaj „N. fr. Pr.“, katera je Taaffeja nekdanj hudo napadala, bila bi z njim zdaj že zadovoljna, ker bi ne bilo njegovo ministerstvo odločno ustavi sovražno (offen verfassungseindlich).

V zadnjem *državnem zboru* se je govorilo o kugi in vladi priporočevalo, naj varuje, da v našo sredo ne pride. Minister Aueršperg je pomirjeval, da je vlada vse storila, kar je trebalo, in da bode tudi na dalje. — Jutri je seja, a nič važnega nij na dnevnem redu.

Mesto *Zagreb* je dobilo 1. februarja novega župana. Izvoljen je bil narodne stranke vodja Mato Mrázović za župana zagrebskega.

Magjarski list „Magyar Ország“ priporoča, da je za gotovo zvedel, da bode vlada koncem aprila ogerski zbor zaprla s kraljevskim odpisom, a nič določila kedar se zopet snide. To pa zavoljo tega, da bode, če bode trebalo mirneje mogla se podjeti ekspedicija v Novipazar.

Vnanje države.

Ruske novine „Novoe Vremja“ pišejo o *Andrassyjevi* politiki: „Od nekaj časa sem se vidi vedno bolj jasno, da sta v vnanji posebnosti pa v orientalnem politiki Avstrije dva smeri. Dosti znamenaj kaže, da je bila politika Andrassyjeva iz svojih prvotnih kolovozen izrinena, ali da se je dala izriniti. Dunajska dvorna stranka in vojaška stranka je z mirom navračala vnanjo politiko na svoj smer in zmagovala... Zdaj stoji vprašanje na dnevnem redu, kako bi se prišlo v Novi Pazar in do Soluna. Kedar to pride, nij še določeno. Ali v vojaških krogih avstrijskih se sodi, da bode na spomlad vprašanje zaradi zedinjenja Bolgarov tako razširilo se, in v delo prišlo, da bode i pravi čas za obsejanje Novega Pazara. Kadar imajo ta okraj, potem je napredovanje do Saluna lažje. Andrassy pa nij tega dosegel, kar je nameraval sam.“

Za potrjenje vladne predloge *srbske* vlade o ravnopravnosti židov v Srbiji, katero je narodna skupščina srbska jednoglasno potrdila, treba le še priglasa vélike narodne skupščine.

Na *Francoskem* je po premaganej predsedniški krizi, prišla zopet ministerska. Dufaure hoče odstopiti, ker meni, da nova situacija potrebuje novih mož, in da njega, starca, nij več treba.

Po deželi vlada povsod veselje nad volitvijo Grévyja za predsednika. Na raznih krajih so bile razsvetljave.

V *italijanskej* zbornici je vojni minister predložil sedem zakonskih osnov za poseben kredit za vojne namene: za delanje pušk, za založenje nove orožarske fabrike, za provijantske potrebe pri kakej mobilizaciji, za konje, dela pri tvrdnjah in dr. Cela svota znaša 90 milijonov. Zbornica je potrdila nujnost te predloge.

Kakor se 1. februarja iz *Afrike* iz Kapstadta poroča, se je vojska mej Angleži in Zulu Afrikanci že začela.

Angleži so v *Afganistanu* zopet čudno „zmago“ dobili, namreč „Standardu“ se brzojavlja, da je general Roberts moral vsled žugajočega vedenja Mongolov zapustiti Khost in požgati živež ter streliške, ki so ga bili Angleži tam napočili. Čudne zmage res.

Dopisi.

S Krasa 31. jan. [Izv. dopis.] Kdor našo goriško častivredno „Sočo“ čita, in je prejel v roko njeno 3. številko, skoro si je mislil, kako veliko zlo prouzročujejo nam Krascem šole, in da se v njih sama hudo bja učil. G. dopisnik „S Krasa“ tam omenja, da radi šolskih davkov kravice iz hleva gonijo, a ne premisli, da so tudi občinski, cestni, in še drugi in drugi davki s temi združeni. Dalje tožuje, da otroka vsak dan v šolo pošilja, pa je otrok vedno hudobnejši itd. — Da je mladina kakor tudi starina dandenes „hudobnejša“ nego kedaj, se ne da zanikati, a učitelj tega nij kriv, ampak starši, ter krivdo le kratkovid dopisnikov more tako tolmačiti. Na Krasu je učitelj skoro le redka prikazen, ter po večjem le duhovni učitelji svetne namestujejo.

Da se ne bodem globoko v kritiko pogreznil, in ker mi moj posel ne dopušča, sklenem svojo jeremijado: Starši! skrbite, da sami krščansko svoje otroke gojite, njim „hudobijo“ uže v korenu zadušite, in potem ter ovako vam bode vaš učitelj veliko koristil! — A oni g. dopisnik naj pomisli, da sovraštvo do narodnih učiteljev buditi je sicer lahko, ali valjda ne koristno, ker slavni pedagogi podarjajo: „Ako učitelj ljubezen in spoštovanje pri občinstvu izgubi, je njegovo podučevanje brezvspešno.“ In zlasti omikani ljudje naj bi prej premislili, predno o šoli tako pretirano pisati začno. Nihče ne taji, da ima tudi šola napake, kakor vse dan denes, da pa ona „krave iz hlevov“ goni, to je grajanja vredna hiperbola in škodljiva. Vanderček.

Iz Metkoviča v Dalmaciji 24. januarja. [Izv. dopis.] Dano mi je zopet nekoliko časa, ki ga hočem porabiti, da kaj poročam od tukaj. Zadnjič sem pisal iz Gravoze dopis v „Slovenski Narod“, da ste ga dobili in ponatisnili, mi je znano iz privatnega pisma, in čul sem celo, da v Ajdovščini so nekateri tamošnji rodoljubi in prijatelji, čitavši oni dopis, mi s čašami vinca nazdravili, za kar jim izrekam hvalo.

Prvi dan, idoč iz Dubrovnika, šli smo še po precej lepem kraju, mej oljkinimi borštovi in pa mej vinogradi. Vino dobili in pili smo ceno in to dobro po 14, 16 in 18 kr. liter. Za jesti pa nijsmo dobili izven kruha, jajc in sardel skoro ničesa. Obstali smo blizu Kleka na cesti pod neko dalmatinsko vasico, noč nam je bila še jako mila. Drugi dan, bilo je 2. t. m., odšli smo od tukaj ob 6. uri v jutro. Idoči kake dobre pol ure čez klanec, kajti tu je cela cesta skoraj samo klanec no, pa vendar dobra, prišli smo v popolno puščavo; divji žajbelj pa tu in tam kak grmič brinja, to je bilo jedino, kar smo videli od rastline. A to je trpelo celi dan. Gorkota in prijazni zrak, katerega smo pretekla dneve uživali, izpremenil se je v pusto jesensko vreme; pusti sever bril nam je v nos in ušesa. Vedno smo se ozirali, kje bode kaka vas ali pa vsaj voda, kajti mi in konji postajali smo vedno bolj žejni in gladni, a vse zastoj, ni jednega ni družega nij bilo. Na desnej strani dvigalo se je visoko hercegovinsko gorovje, vse golo od vrha do tal, na levej se nam je pa pokazalo jadransko morje, na katerem smo videli mirno jadraječe ladije. O poludne dospeli smo do neke pošne štale, v kateri imajo konje, da jih premenjajo pred vozove, ki vozijo pošto iz Metkoviča v Klek in naprej.

Tu smo dobili vode, a le za sebe, za konje je nij bilo, dali smo jim le ovsa in seno. Čez nekoliko časa je prinesel Dalmatinec pol meha vinca, a bilo je slabo in po 40 kr. liter, no, prodal je je vse jedno hitro. Čez dve uri počitka šli smo zopet naprej. Bilo je popolnem mraz, pa še dež je začel padati, kar nij bilo nič kaj prijetnega, ni za nas ni za konje. Mej nami nij bilo več one dobre volje, katera se je uživala prejšnje dni našega potovanja po morji in po suhem. Vsi smo bili poparjeni, brez besede, zrlji smo mirno in tužno pred se v pusto kamenje. Da, pusti kraji, tužni ljudje, to se je godilo tudi z nami. Še celo kake tice nij bilo ugledati. To ti je kraj, katerega niti divja zver ne more ljubiti. Proti večeru dospeli smo do bolj gostega brinja, katero je bilo čedalje gostejše in večje, do 3 in več metrov visoko. Tu sem videl klunjača, ki se je vrhu nas preletaval. Bila je uže trdna noč, ko smo dospeli zopet prav blizu morja, in to pri Kleku, kjer ladije izkrcavajo, katere dovažajo blago za Hercegovino in Bosno, kajti po leti ko Neretva mala postane, ne morejo v Metkovič ni mali brodi blaga dovaževati, treba je torej z vozmi v Klek.

Iz Kleka ven je hud klanec, pa ne dolg. Z „hikanjem“ in „hikanjem“ smo i čez tega prišli, ne da bi bili dosti priprezali; imeli smo voze še precej lahke, od 6 do 7 centov. Tu videli smo spet trto in oljko, a ne dolgo, in zopet bili smo mej skalovjem in pečinami, in to do metkoviške ravnine, katera je bila pa, ko smo jo zagledali, kakor jezero vsa pod vodo. Okrog te smo vozili blizu dve uri, ter dospeli naposled do Metkoviča ob polu dvajstih v noč. Tu smo se ustavili, ter lačni, mokri in trudni smo se po vozeh k počitku poglobili, ko so konji dobili ovsa, sena in vode. To noč sem čul, ko sem se vzbudil, vedno kvakanje in žvižganje divjih rac, katerih je tukaj strašno dosti. Komaj sem čakal uže dneva, pa bi si Metkovič nekoliko mogel ogledati. Ko se je pričelo nekoliko svetiti, bli so naši vozniki uže po konci, da so krmili, in ko se je beli dan napravil, in je bilo vse v redu, šel sem po blatu do kolen v mesto. Da je pa Metkovič do poslednjega imena prišlo, se čudim, kajti veliko trgov poznam, ki zaslužijo v vsakem oziru bolj mesto imenovani biti kot to. Pa se še kdo čudi, da je Lož „majstu“. Kdor je Metkovič videl, ta se ne čudi več; Lož ima najslabšo krčmo ki je boljše kot prva v Metkoviču. Vse nesnažno, drago pa, da ne znam kakor kje. S forintom se ne naješ, napiješ se, a le na brodu, kjer je vino po 16, 18 in 20 kr. liter; v krčmi, ako se te tako imenovati smejo, je ravno ono vino ali pa še slabše po 40 in 48 kr. liter. Z eno besedo, v mestu je vse drago, jajce 8 kr., samo kruh nij majhen. Metkoviško polje je veliko in rodovitno, samo škoda, da je tako zanemarjeno in na pol obdelavano. Ko bi tukaj znali in hoteli, bi, kakor po vsej Hercegovini, kjer je ravnina in zemlja, jako jako dosti z malim trudom pridelali.

Tu v Metkoviču videl sem v prvo one voznike ki so bili pred četerimi meseci došli, večinom so zdravi, oni ki so pridni, imajo prav lepe konje, sami so tudi še precej snažni, zanikerneži in pijanci so po kakor ciganje in slabši, vsi razcapani in pa polni necih „domaćih živalc.“ Tudi njih konji so kaj slabi, pravi „arneki“.

Zopet po priliki pa hočem po možnosti popisati pot do Mostara.

Danes hvala Bogu dobil sem „Slovenski Narod“. Dušne kake hrane bil sem pa uže tako potreben, kakor žaba vode v velikej suši, zdaj bodem vendar zopet vsaj kaj več poizvedel iz drage mi domovine.

Vreme imamo prav toplo spomladansko. 8. t. m. sem videl lastovke tu, a potem pa ne več, ker imeli smo minoli teden ene štiri dneve prav prav mrzle, posebno pa noči. pa nij čuda, hercegovinske planine so na debelo s snegom pokrite, od koder dohaja, ko je burja, občutljiv mrz.

H nko.

Iz Košanske doline na Notranjskem 31. januarja [Izv. dop.] (O velikih in malih občinah.) Sedanji, se ve da po večini nemškovalni dež. zbor kranjski je sklenil in deželnemu odboru naročil izvršiti dež. postavo od 2. januarja 1869, ter osnovati velike občine. To hoče dež. odbor, kakor je razvidno iz njegovega predloga razglašena v „Laibacharici“ in potem v „Slovenskem Narodu“, tudi izpolniti.

Kar zadeva novo zložbo, katera je kakor se sliši Dežmanovo maslo, je v več krajih nepraktična, to pak naj bode prepuščeno tistim, da se oglasijo, katerim se ima s to zložbo krivica in škoda zgoditi. Tukaj naj bodo le omenjene v postonjskem sodnijskem okraju nameravane občine Mrzlo polje in pa Slavina. G. Dežman gotovo ne vé, kje da ležijo vasi za prvo, Stara vas in Strmca, za drugo pak Orehek in Palčje. To je zložba na korist ljudstva? Da se Bogu usmili! Vprašati je našo nemčurško večino deželnega zbora, ali je potrebno izpeljavati omenjeno postavo? In zdaj na tak način občine skupaj tlačiti! In kakšna in komu bo iz tega korist?

Dokler obstoji sedanja politična uprava, in dokler imajo občine sedanjo tako mršavo in dvomljivo avtoriteto, nij nobene potrebe velikih občin. Dobiček in korist iz nameravane od dež. odbora zložbe bodo imela samo okrajna glavarstva, ljudstvo pa nič. N. pr. v postonjskem glavarstvu je zdaj 38 občin, in glavarstvo mora z vsemi občeovati. Po nameravani Dežmanovej zložbi bi jih bilo le 17. Tedaj se korist lahko razvidi. Kaj pak za ljudstvo? Dolga pota k županijam, in s tem zamude in večji stroški, iz tega ne bode nič družega, nego večja nezadovoljnost kakor dozda, in vedne pritožbe. Gospoda, premislite malo, kaj delate. Tudi slavno vladu prosimo, naj se pri nemškem dež. odboru za nas zavzame.

Potreba je pak bilo občine popraviti in poravnati, pa ne večjih delati, n. pr. v postonjskem sodnijskem okraju je zdaj 5 glavnih občin, v bistrškem 11, v senožeškem 8, v vipavskem pa 14; to bi se bilo imelo popraviti, da bi bil imel vsak sodnijski okraj kolikor mogoče po enoliko glavnih občin, ker iz teh dozdanih razmér je izhajala za razne volitve krivica. —

Gospoda nemškovalna! Naj vam bode povedano, da dokler bo ta politična uprava, in dokler ne bodo župani bolj neodvisni od okrajnih glavarstev in družih, preobračajte občine kakor koli, ne bodo mogle ni živeti ni umreti. To vam pové mož, ki ima prakse in izkušnje, in narod pozná iz dolgoletnega vsakdanjskega vida. Pri zeleni mizi znate mnogakaj ukreniti, kar pa v življenji ne velja nič.

Občni zbor c. k. kranjske kmetijske družbe.

(Dalje.)

Dr. Poklukar pravi, da se je uže v centralnem odboru, ko so se imenovani štirje okraji nasvetovali, bilo mislilo, da bode treba ozir jemati na več želja, ki se bodo slišale pri občnem zboru, in ki bodo še pozneje došle odboru, kajti, da bo ostal v manjšini izrek nekdanjega št. jarnejskega deželnega poslanca, ki je dejal, da kmetom nij treba nobenega podučevanja, ker oni več vedo kot vsi profesorji, o tem nij bilo dvomiti. Dr. Poklukar nasvetuje tedaj, naj se centralnemu odboru naroči, da se ima ozirati na denes slišane želje in tudi na druge, katere bodo še došle in jih pri določevanju mest za podučevanje jemati v poštev.

Vodja Dolenec pravi, da mu bode mogoče za podučevanje dobiti od šest tednov do dva meseca odpusta. Kar se tiče krajev, ki naj bi se za poduk izbrali, naj se vzemo taki, kateri imajo za rast vina najboljšo lego, kjer pa se prideluje najslabše vino. Gledé predmetov, misli govornik, naj bi se jih preveč ne kopičilo, kajti vsak poedin nasvetovanih predmetov potrebuje, ako se hoče da poslušalci kaj razumejo, uže mnogo časa.

Pri glasovanji se sprejme predlog dr. Poklukarjev, torej odpadejo vsi drugi nasveti. Predsednik pravi, da bode odbor pri izbiranju mest za podučevanje jako natančno ravnal, in potem prej nego da določnega sklene, bode še g. Dolenca vprašal.

Dr. Bleiweis poroča o prošnji podružnice vipavske, naj bi občni zbor sklenil prošnjo do vlade, naj se odpravijo davkarski eksekutorji. Jednak predlog je stavila tudi podružnica metliška. Centralni odbor podpira to prošnjo.

Deželni poslanec g. Robič podpira predlog, in je tega mnenja, da bi se uvedel zopet stari način pri izterjevanji davka, namreč ta, da dotični finančni uradi pošiljajo županom izkaze o zaostalih davkih, in ti naj opominjajo ljudi.

G. Dekleva toži, da so davkarski izterjevalci velika nadloga za kmetstvo ljudstvo, in da je občna želja, naj se odpravijo. Tudi je izterjevanje zaostalih davkov pred mesecem septembrom kmetiskim davkoplačevalcem jako neprilčno, kajti ker nijso še pridelkov prodali, nemajo nobenega denarja.

G. Dekleva nasvetuje, naj bi se vlada naprosila, da ne izterjava davkov prej kot meseca septembra.

Vodja Dolenec opisuje, kako so davkarskih izterjevalci pravi zavezniki oderuhov, katerim morajo ubogi kmetje, po davkarskih izterjevalcih neprenehoma preganjani, strašne obresti plačevati. Tako se je dogodilo v Vipavi, da je nek kmet oderuhu za to, da mu je posodil 2 gold., da plača davkarskega izterjevalca, moral dati sod vina v vrednosti 8 gold.

Predsednik baron Wurzbach tudi gorko priporoča vladi, naj odpravi davkarske izterjevalce. On pravi, da kmetje na Kranjskem jako radi plačujejo davek če le morejo, kar najbolj dokazuje to, da nij prišel državni zaklad nič na škodo. Davkarski izterjevalec pa napravi nesrečnega kmeta, ki bi rad plačal, še bolj nesrečnega. Predsednik potem razlaga, kako drago je eksekutivno postopanje. Vsaka eksekucija, če je le nekolikokrat dražba pre-

stavljena, velja do 30 gld., in tako se zgodi, da kmet uže dve leti plačuje, in če vpraša: koliko je še na davku dolžan, reče se mu, da je sodniške stroške pač plačal, davka pa da je dolžan toliko kot prej! Predsednik opozori vladu, naj bi skušala, da bi se eksekucije čeneje vršile.

Pri glasovanji se sprejme predlog, da se odpravijo davkarski izterjevalci, jednoglasno.

K predlogu g. Dekleve, naj bi se davki izterjevali še le meseca septembra, stavi g. Seitner predlog, naj bi se, ker so odnošaji po deželi različni, vladi prepustilo določiti, kdaj bi se davek izterjeval.

Dr. Poklukar nasvetuje, naj bi se vlada naprosila, naj po tem kakor se prodajo pridelki v raznih delih dežele, določi obrok za eksekucijo.

G. Dekleva svoj predlog potem umakne, in sprejme se predlog dr. Poklukarjev.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Volilni zapisnik za ljubljanske občinske volitve) za leto 1879 leži v magistratnem ekspeditu na javen ogled 4 tedne. Vsak volilec sme ga ogledati in če nij vpisan ali on ali kdo drug, ali če je krivo vpisan — reklamacijo vložiti.

— (Imenovanje.) Znani slovenski pisatelj Josip Ogrinec je imenovan za definitivnega profesorja na gimnaziji v Vinkovcih v vojnej krajini.

— (Cesar) je daroval 100 gld. občini Koprivnik za gasilnico.

— (Iz Litije) poroča „L. Z.“, da je bil 30. jan. tam potres.

— (Porotne sodbe) so se včeraj v Ljubljani zopet začele. Ta sesija bode zelo kratka, še ta teden končana.

— (Imenik duhovnov celovške škofije) za leto 1879 smo ravno kar v roko dobili. Iz tega izprevidimo, da je 254 fará zasedenih, a 14 praznih, kuracij in ekspozitur 48 zasedenih, a 38 praznih, kurat-kanonikotov pa 47 zasedenih, a 104 (sto štiri) praznih, beneficij 6 zasedenih, a 15 praznih. Vseh duhovnov je 464, vseh duš je 332.000.

— (Iz Gradca) smo dobili: Vabilo k veselici, koje napravi literarno-zabavno društvo „Triglav“ s prijaznim sodelovanjem „Slovenskega pevskega društva višjih šol“ v spomin Valentina Vodnika dne 6. svečana 1879 v gostilni „zum grünen Anger“ (Leonhardstrasse). Program je: 1. Slavnostni govor, g. Pintar. 2. „Woienska“, zbor. 3. Poslednji spev Safin, spev. Leopardi, prev. J. Severjev, deklamuje g. Pavlina Pajkova. 4. „Pomlad“, S. Jenko, uglasbil Dr. B. Ipavec, poje s spremljevanjem na glasovir gospica Mila Kiebach r. 5. „Zemlja naša“, zbor. 6. „Mandolinata“ (Souvenir de Rome), uglasbil Paladilhe, poje s spremljevanjem na glasovir gospica Mila Kiebacher. 7. „Popotnica“, zbor. Končno mali ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. Odbor.

— (Narodna čitalnica na Brežini) priredi v spomin prvega slovenskega pesnika Val. Vodnika svečano besedo dne 9. februarja 1879 v svojih prostorih. Spored: 1. „Ilirija oživljena“, zbor; 2. Mazurca Tavorite, četeroročno sviranje na glasoviru; 3. Pevce buditelj, za Vodnikov god, deklamacija; 4. „Pri zibel“, samospjev s spremljevanjem na glasoviru; 5. Slavnostni govor. 6. „Morje adrijsko“, zbor. 7. O Vodnikovem življenji in delovanji, govor; 8. „Oj Banovci“, zbor; 9. Ne-

iztrohnjeno srce, deklamacija; 10. „Rožica“, četverspev; 11. Soča-quadrille, sviranje na glasoviru; 12. „Šta čutiš“, zbor; 13. „Po-zdrav“, četverspev; 14. Graničar, deklamacija; 15. „U boj“, zbor; 16. Občana domača zabava. — K tej besedi vse narodnjake najljubše vabi odbor.

— (Nesreča.) Piše se nam: Pretečeni ponedeljek je šel dvanajstletni deček Janez Vidrih in njegova petletna sestra z več družimi otroci iz Laz pri Planini v Jekovski hrib po pesek. Nazaj gredé šli so drugi otroci po navadnem poti okolo vode proti domu. Le omenjeni deček bil je tako predrzen, da se je podal še svojo sestro čez komaj pet centimetrov debeli led. Komaj je pa prišel do srede pota, udrl se je led, in — zgibila sta revčka pod vodo.

— (Fantovska neizgoda.) Iz Šaleške doline na slovenskem Štajerji se nam piše 2. febr.: Pred par dnevi se je tukaj na večer nek fant skozi odprte duri k svojemu dekletu v prvo nadstropje ukradel. Kdo je bil srečnejši od njega? Ali prišel je le prehitro ločitve čas — in glej ptiček je bil v ptičnici. Skrbni hišni gospodar ima navado zvečer hišne duri sam zapirati, in ključ jemlje soboj v spalnico. Fant pride do zaprtih duri, pa ven ne more, gre nazaj k dekletu, in se posvetuje, kako bi mu bilo mogoče otiti. Dekle je vedelo za kratko lestvico v podstrešju, gre po njo, odpre okno zadaj na dvorišče, jo porine skozi, in trdno drži, ter veli svojemu dragemu, naj se spravi na njo, ona jo bo uže držala, in ko na spodnji konec pride, naj brez strahu na spodaj ležečo gnojnico poskoči. Rečeno, storjeno — ali dekle se je preveč skozi okno

nagnilo, zgubilo je vsled tega ravnotežje, ter — lop! lestvica, dragi in draga oba na gnojnico! Padec gospodarja probudi, ki naravnost šum zažene, misleč, da ima na dvorišči tatu. Nočni čuvaj in še drugi leté tata loviti, najdejo pa z gnojem okidano dvojico. Se vé, da smeja nij bilo ne konca ne kraja. Druge posledice nij bilo, le fant nekako pohabljen hodi, ker je vse na njega padlo zaradi prave predpustovske neizgode.

Kuga v Rusiji.

Iz Peterburga 2 febr. se telegrafira oficijalno: Iz Astrahana 31. januarja. V Vetljanki in okolici nij nobenega novega slučaja kuge več. Iz Seltrena pa se javlja 30. januarja: Osem je na kugi bolnih, dva sta umrla. 31. januarja: V Seltrenu so trije na novo zboleli, in trije so umrli. Nobeno zdravilo nema vspeha. Eden pomoček je osamljenje (izoliranje).

Peterburg 1. febr.: Ministerstvo je sklenilo sledeče naredbe carju nasvetovati: vas Vetljanka naj se do tal požge, vaščanom druge, a vznetraj karantene okaže stanovanje, in se jih odškoduje za hiše in blago. Ravno tako naj se z družimi okuženimi vasmi ravna, če bode treba. Naj se pošljejo posebne zdravniške komisije na mesto.

Razne vesti.

* (Roparski umor.) Iz Pešte se poroča: V Uellö ulici ima steklar Janko prodajalnico. Ko je bil prišel 30. t. m. zjutraj notri in v zraven stoječo izbo, kjer je bil navadno njegov učenec, našel je tega mrtvega s prerezanim vratom. Sodnija, ki se je bila tako, pozvala, našla je zraven umorjenega majhen žepni nožik krvav, in siv životnik z medenimi gumbi, ki pa nij bil učenec. Zraven postelje stojiča skrinja je bila odprta, iz katere je bilo vse pokradeno, na mizi pa je ležal listič z

sledečimi vrsticami: „Budapešta, 28. januarja, zvečer o polnoči. Meni je ime Papp Illes, star sem 24 let, mlinarski pomočnik, a nemam zdaj nič posla. 17 dni uže tukaj spim vsako noč, in danes mi je na um prišlo, tega dečka umeriti. To je uže moj tretji umor. Pred šestimi leti sem bil voznik pri starših tega dečka, in sem bil od onega časa jezen nanj. Gotovo je, da je morilec hotel sodnijo le na kriv sled s tem pismom peljati, a se mu nij posrečilo, kajti uže so ga prijeli. Morilec je 17 let star pobahn.

3 februarja.			
Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gl.	45
Enotni drž. dolg v srebru	62	gl.	75
Zlata rent.	74	gl.	—
1860 drž. posojilo	112	gl.	30
Akcije narodne banke	779	gl.	—
Kreditne akcije	213	gl.	75
London	116	gl.	60
Srebro	100	gl.	—
Napol.	9	gl.	23 1/2
C. kr. cekini	5	gl.	55
Državne marke	57	gl.	60

Hiša

blizu Ljubljane, po zahtevi z zemljiščem ali brez tega, se od sv. Jurija na 3 ali 5 let dá v najem. To posestvo bi se porabilo tudi lahko kot gostilna.

Ponudbe sprejema F. Müllerjev „Annoncen-Bureau“ v Ljubljani. (35—1)

Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zellstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.
Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse,

FILIPA NEUSTEINA,

(390—9)

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toaletnih sredstev, ki so se vselej kot izvrstna izkazala in gotovo ozdravila. Tisoč spriceval je potrjujejo.

P. n. občinstvo se prosi, da samo one specialitete za prave sprejema, ki so z našo firmo zaznamovane.

Neusteinove posladkorjene pile sv. Elizabete za čiščenje krvi — lehkó odganjajo, čistijo kri, in niso škodljive; dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, žilnici, boleznih prsnih organov, kože in oči, otrok in žensk; odpravijo zaprtje, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najboljši in najcenejši izdelek te firme. 1 valar, 8 škatlic, s 120 pilami, stane 1 gld., posamezne škatlice 15 kr.

Odlikovane so te pile z jako častečim spricevalom dvornega svetovalca prof. Pitha. Izvratno zdravilo za ozeblino. 60 kr.

Beaume' Girome, najizvratnejše sredstvo za ohranjenje in barvanje las, daje lasem prvotno barvo. Velik lonček stane 2 gld., majhen 1 gld.

Brownova pomada, popolnem, neškodno, dá osvelemu lasu vsako barvo (rjavo, rumeno). 3 gld.

Orientalni prah za dame, dá koži gladnost, mehkost (belo ali roza), 1 gld. in 50 kr.

Albuminat od železa, najuspešnejše zdravilo ascantom in bolnim na živcih itd.; bledico čez malo dni se čuti, kako albuminat od železa vpliva. 1 gld. 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za teščenje otrok, najboljši uspeh 1 gld. 50 kr.

El Benito, jedino dobro sredstvo proti izpadanju las in odpravljanju luskin. 1 gld. 80 kr.

Dr. Fremonta prerodilni likér, najboljšo krepilo in svežilo. 2 gld.

Prsne cigarete iz smrekovih igel, najboljšo sredstvo zoper nadoho. 25 kosov 1 gld.

Guaco-prilepek zoper raka, gnjilobo v kosteh in vse vrste ran. 3 gld.

Guaco-tinktura zoper vse hudo kvarjenje krvi, prehlajenja v želodcih itd. Gld. 1.50, 2.50, 4.—

Guaco-mazilo, katero vse bolečine odpravi, ako se z njim namaže. 3 gld.

Guaco-esenca zoper gnjilobo in bolečine v zobeh. 1 gld. 50 kr.

Aromatičen duh zoper trganje po udih, priporočen vsem, ki imajo putiko ali revmatizem. 70 kr.

Hallerjeve jedne pastile nadomeščajo popolnem kitovo salo. Te jedne pastile ozdravijo bramorje, zastarelo siphilis, bolečine v glavi, zlezah in na očeh. 1 škatlica 60 kr.

Injection Cadelle. ozdravi jako naglo vsak mehurni katar (triper ali beli tok) brez slabih nasledkov. 1 gld. 60 kr.

Gušni duh, najboljšo sredstvo proti guši (krofu). 70 kr.

Umeteljniški sok, iz najboljših švicarskih plavinskih zelišč; olajša takoj vsak kašelj in prano bolezen. 70 kr.

Kumys, najboljšo sredstvo zoper slabo prebavljenje, drisko, ponehavanje moči, sluhševanju in sušici. Cena jedne sklenice 80 kr.

Menthin, najboljšo zdravilo za želodec, potolaži krč, se rabi tudi kot zobna tinktura in ustna voda. 50 kr.

Margaritte-bonboni zoper kašelj, 30 kr.

Oreillon, dobro zoper vse ušesne bolezni, proti gluhosti, šumenju itd. 70 kr.

Odontin zobna pasta, naredi najčrnejšo zobno belo ko biser. 70 kr.

Po-ho, iz Kine prinesen, olajša takoj najhujšo migreno in bolečine v glavi. 1 gld.

Dr. Bayerja pravi pulherin je najboljšo sredstvo zoper sinje, daje koži liljno in rožno barvo. 1 gld. 50 kr. in 80 kr.

Royerjevo hemeroidialno mazilo, tem priporočeno, katere hemeroide nadlegujejo. 1 gld. 60 kr.

Salycil-antisuitin, proti sitnemu potenju rok in nog. 50 kr.

Salycilno milo, najboljšo in najcenejšo milo. 25 kr.

Schrierove zobne pile, za votle zobe najboljšo zdravilo. 25 kr.

Storax-Creme, čudovito pomaga pri vseh kožnih boleznih. 80 kr.

Wlinsi-papir, proti nahodu, pramenu kataru, prehlajenju v vratu in hripi. 1 gld. 20 kr.

Dr. Haiderjev zobni prah, 35 kr.

Vedno v zalogi je: **Kondensirano švicarsko mleko** a 55 kr. **Nestlejeva otročja moka** a 90 kr. **Dr. Golijev jedilni prah** a 84 kr. **Poppova anaterinina ustna voda** a 1 gld. 40 kr. **Liebigov mesni ekstrakt** jeden četrt funta 80 kr. **Dr. Pfeffermannova zobna pasta** a 1 gld. 25 kr. **Poltova resedna pomada** a 1 gld. 50 kr.

Veliko skladišče **parfemerij, mila, pomad** itd. prvih pariških firm. — **Čokolade** francoske kolonije od 60 kr. do 3 gld. funt. — **Pravi ruski čaj** a 1 gld. jeden četrt funta. — Skladišče vsakojakih **instrumentov za zdravljenje**, kakor **šamoklistiri, brizgalnice, bandaže** itd. jako ceno. — Velika zaloga **zobnih krtačic, smink** in drugih **toaletnih rečij**. — Priporočamo p. n. občinstvu **zdravila v posladkorjenej obliki**, kakor kinin, kopaliva, doverski prah, železo, jetrno olje, bromkali, jodkali, rabarbar, dvojno ogljenokisla soda, magnezija itd. po najnižji ceni. — Najznanostne **specialitete farmacije in parfemerije**, francoske, angleske, ameriške, nemške, švicarske in avstrijske se pri nas vedno dobivajo.

Vse reči, ki spadajo v farmacijo, parfemerijo in k toaleti pariške razstave 1878, dobivajo se tu, in se cenilniki zastoj razpošiljajo.

Opozorujemo posebno na knjigo: „**Dr. Boil's Schönheits- und Gesundheitspflege**“ cena 30 kr. 50 kr.

Pivo od železa, boljše in zdravljše, nego vsi drugi sladni izdelki, krepi in redi zdrave, rekonvalescente in bolne. 50 kr.

Mi razpošiljamo ali pr. ti gotovini ali poštnemu povzetju in pri en-gros nakupu dajemo velike rabate.